

WWF

3/2021

Lehti elävän maapallon puolesta

MITEN METSÄKATO PYSÄYTETÄÄN?

VARTIJALAAMAT

Laamat suojelevat lampaista
– ja susia.

KURKISTUS TALKOOLEIRILLE

Vapaaehtoiset puurtavat
perinnemaisemien puolesta.

KISSOJA JA IHMISIÄ

Kolme keinoa
konfliktien vähentämiseksi.

SISÄLLYSLUETTELO

13 Olisiko laamasta lampaiden suojelijaksi?

18 Talkooleireillä unohdetaan arkihuolet

21 Meribiologi haluaa pelastaa valtameret

Sivu 8

Ostoskorimme täyttyvät metsäkatotuotteista

- 6 Paula Norosen Supermarsu on luonnon puolella
- 7 Tunnetko minut? Esittelyssä kameleontti
- 16 Kolme keinoa kissapetojen suojelemiseksi
- 20 Asiaa: Mistä luonto- ja ilmastokokouksissa päätetään?
- 22 Tuoreita onnistumisia
- 24 Kolumni: Typpi on maailmanlaajuinen ongelma
- 25 Resepti: Uuniperunat ja Sloppy Joe -kastike
- 26 Kummiaukeama

WWF-LEHTI

on lehti tukijoillemme Suomessa.
30. vuosikerta.

Seuraava lehti ilmestyy
joulukuussa 2021.

Osa lehden sisällöstä
tuotetaan Suomen ulko-
asiainministeriön tuella.

JULKAISIJA

WWF

Lintulahdenkatu 10
00500 Helsinki
Puh. 09 774 0100
toimitus@wwf.fi
wwf.fi
panda.org
WWF = Maailman Luonnon
Säätiö – World Wide Fund For
Nature, Suomen rahasto sr.
Y-tunnus 0215186-5

LAHJOITUSTILI

FI41 1572 3000 0111 89

KERÄYSLUVAT

Suomi RA/2017/672,
myönnetty 27.6.2017 koko
Suomen alueella Ahvenan-
maata lukuun ottamatta
(1.7.2017–30.6.2022),
Ahvenanmaa Åland
ÅLR 2019/3246/2.5.2019
(1.7.2020–30.6.2021).
wwf.fi/kerayslupa.

OSOITTEENMUUTOKSET

JA TUKIJA-ASIAT

Puh. 040 192 3112
(arkisin klo 9-16),
tukija@wwf.fi

PAINO

Punamusta
ISSN 1458-5308

Painopaperi:

UPM Fine 120g
FSC Mix -sertifioitu

TOIMITUS

Päätoimittaja:

Joonas Fritze

Toimituspäällikkö:

Miina Poikolainen

Tekijät tässä numerossa:

Silja Annila
Jani Kaaro
Laura Karlin
Roosa Kajander
Paula Kallio
Minttu-Maaria Partanen
Reetta Pasanen
Miina Poikolainen
Maria Rautio-Runeberg
Tiitu Saarikoski
Katarliina Sinivaara
Arttu Timonen
Katri Virtalaakso

Ulkoasu:

Alexandra Antell

Taitto:

Johanna Kulmalainen

Kansi:

Borneonoranki (*Pongo pygmaeus wurmbii*).
© naturepl.com / Anup Shah / WWF

Odotamme huippukokouksista päätöksiä LUONNON PUOLESTA

Saan voimaa luonnosta. Kesän helteillä snorklasin mökkimme rantakaislikossa säynäviä, ahvenia ja haukia tarkkaillen, ja nyt syksyllä olen kuluttanut kaiken liikenevän aikani sienimetsässä – ja saanut jälleen kerran todeta hirvikärpäset todella sitkeiksi seuralaisiksi.

Luonto tarjoaa minulle paitsi paikan rauhoittua myös jatkuvaa ihailun aihetta. Siksi tieto luonnon köyhtymisestä niin meillä Suomessa kuin maailmallakin osuu niin kipeästi.

Kansainvälinen luontopaneeli IPBES arvioi, että jopa miljoonaa lajia uhkaa sukupuutto. Kyse ei kuitenkaan ole vain lajien katoamisesta, vaan myös meille kaikille tutun luonnon hiljaisesta, vähittäisestä köyhtymisestä. Ehkä sinäkin olet huomannut metsässä liikkuessasi, että ennen niin kovin yleiset hömötiainen ja töyhtötiainen ovat harvinaistuneet huomattavasti. Vaikka nämä metsätiaiset eivät ole vielä kuolemassa sukupuuttoon, jokainen avohakattu vanha metsä lisää niiden ja monen muun lajin ahdinkoa.

Vaikka uutiset ovat synkkiä, meidän on tartuttava toivoon. Toivo syntyy teoista, ja siksi päätöksiä luonnon puolesta tarvitaan nyt. WWF odottaa vaikuttavia päätöksiä niin marraskuisesta Glasgow'n ilmastokokouksesta kuin pian alkavasta ja kahdessa osassa järjestettävästä ”luonnon huippukokouksesta”, josta voit lukea lisää lehden sivulla 20.

Liisa Rohweder
pääsihteeri, WWF Suomi

Tykkää, seuraa,
jaa ja vaikuta.
Yhdessä muutamme
maailmaa.

facebook.com/
wwfsuomi

@WWFSuomi
@LiisaRohweder

instagram.com/
wwfsuomi

wwf.fi/uutiskirje

wwf.fi
wwf.fi/kummiiksi
wwf.fi/yritykset

PINNALLA NYT

TYÖNTEKIJÖIDEMME
VINKIT SYKSYYN.

KUVAT: © AKI-PEKKA SINIKOSKI / WWF

ANTTI HAAVISTO
Viestinnän
asiantuntija

Syvennä savulla kasvisten makua. Savustamalla saat esikeitetyihin juureksiin ja perunoihin täyteläisen maun. Tarjoa savustetut juurekset sellaisinaan tai marinoituina tai lisää niitä keittoihin ja patoihin.

EEVA-MAIJA KAKKO
Projektityöntekijä

Jos sinulla on kasvimaata, voit syksylläkin kylvää siemeniä ja helpottaa seuraavan kevään urakkaa. Monet juurekset, kuten porkkanat ja palkternakat voi kylvää jo lokakuun tienoilla. Myös sipulit ja monien kesäkuukkien siemenet voi laittaa maahan syksyllä.

Maailman ylikulutuspäivä osui heinäkuulle

Uusiutuvat luonnonvarat käytettiin laskennallisesti loppuun tältä vuodelta 29. heinäkuuta, joten maailman luonnonvarojen ylikulutus näyttää palautuvan koronapandemiaa edeltävälle tasolle. Sekä kasvihuonepäästöjen määrä että trooppinen metsäkato lisääntyivät. Ylikulutuspäivä perustuu Global Footprint Networkin tekemään laskelmaan tuoreimpien YK:n tilastotietojen perusteella. Lisäksi ylikulutuspäivän arviointia täydennetään tuoreilla tiedoilla hiilidioksidipäästöistä, metsäkadosta ja muiden luonnonvarojen kulutuksesta.

Positiivisia uutisia pussieläimestä

Australiasta kantautuu hyviä uutisia: Yksi maan harvinaisimmista nisäkkäistä, *Antechinus argentus* -pussieläin, näyttää selviytyneen pelättyä paremmin viime vuoden katastrofaalisista maastopaloista. WWF:n rahoittamat tutkijat löysivät viime kesänä 21 lajin edustajaa Bulburin kansallispuistosta, joka sijaitsee Gladstonen kaupungin eteläpuolella. *Antechinus argentus* on kuuluisa siitä, että lajin urokset kuolevat joukoittain stressiin villin parittelukauden jälkeen.

WWF mukana kouluttamassa ”naalivapaaehtoisia”

Pohjois-Lapissa on tehty viime vuosina aiempaa enemmän havaintoja naalista, ja asiantuntijat uskovatkin lajin pesinnän olevan nyt todennäköisempää Suomessa kuin vuosikymmeniin. Viime kesänä Kilpisjärvellä järjestetyn kurssin myötä Metsähallitus ja WWF ovat kouluttaneet yhteensä parikymmentä vapaaehtoista koluamaan mahdollisia pesäpaikkoja, jotta pesintä ei jäisi huomaamatta. Naalin pesintä on varmistettu edellisen kerran Suomessa vuonna 1996.

HIITOLANJOEN PADON PURKAMINEN AUTTAA VAELLUSKALOJA

Etelä-Karjalassa sijaitsevalla Hiitolanjoella purettiin loppukesästä iso vesivoimapato. Kangaskosken voimalan toiminta päättyi heinäkuun lopulla.

Tulevina vuosina Hiitolanjoella puretaan vielä kaksi muutakin patoa. Kaikki padot on purettu syksyyn 2023 mennessä. Vapaana virtaavasta joesta muodostuu eteläisen Suomen mittakaavassa poikkeuksellisen upea koskireitti, jonka yhteenlaskettu pudotuskorkeus on 18 metriä. Patojen purkamisen seurauksena jokeen muodostuu runsaasti uusia lisääntymisalueita Laatokan lohelle ja taimenelle.

”Vaelluskalat syntyvät useimmiten virtaavissa vesissä kuten joissa tai puroissa, mistä ne siirtyvät mereen tai järveen kasvamaan ja palaavat lopulta synnyinpaikkaansa lisääntymään. Suomen vaelluskalat ovat uhanalaisia ja syy niiden ahdinkoon on yksinkertainen: ihmisen rakentamat padot, siltarummut ja muut esteet tukkivat kalojen reitit lisääntymisalueilleen. Hyvä uutinen on, että kalakantojen tilaan voidaan vaikuttaa nopeastikin esimerkiksi vaellusesteitä poistamalla, ja tällaisesta tärkeästä työstä Hiitolanjoki on erinomainen esimerkki”, WWF:n ohjelmajohtaja **Sampsa Vilhunen** sanoo.

Hiitolanjoen ennallistamisprojektia toteuttaa Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiö, joka on hankkinut omistukseensa voimalat Lahnasenkoskella, Ritakoskella ja Kangaskoskella. WWF ja Lassi Leppisen säätiö ovat hankkeen merkittäviä rahoittajia.

Metsäpalot roihunneet maailmalla

Kuluneena kesänä uutisoitiin metsä- ja maastopaloista muun muassa Kanadassa, Venäjällä, Kreikassa, Algeriassa, Italiassa ja jopa Suomessa. Paloja on viime vuosina ollut paljon, ja tänä kesänä osa paloista on ollut kiivaampia ja pitkäkestoisempia kuin aiemmin. Monien palojen taustalla on erityisen kuuma sää ja kuivuus. Tilanne on niin luonnon kuin paikallisten ihmisten kannalta kestämätön. WWF on tukenut palojen sammuttamista, loukkaantuneiden eläinten hoitoa ja paloja ennaltaehkäisevää työtä.

© MIIRKO NIEMINEN / WWF

MAI SUOMINEN
Johtava
metsäasiantuntija

Ruska-aikaan on ihanaa samoilla metsissä. Jos lempimetsääsi ei ole vielä suojeltu ja se on julkisessa omistuksessa, nappaa verkkosivuiltamme vinkit siihen, miten lähtisit vaikuttamaan metsän suojeluun: wwf.fi/vaikutametsiin/

TARJA HAKALA
Yksityisvarain-
hankinnan johtaja

Vuokrasin kesällä sähköpyörän ja innostuin niin paljon, että ostin netistä käytetyn pyörän. Nyt voin oikaista pikkuteiden kautta ja suunnata vaikkapa lounaalle paikkoihin, joihin aiemmin piti autoilla.

SILJA ANNILA
Viestinnän
asiantuntija

Hae motivaatiota syksyn pimeydessä ulkoiluun maskiploggauksesta. Ota lenkille mukaan roskapussi ja suoja-hanskat ja kerää maskit roskikseen. Lähiluonto ja sen asukit kiittävät!

© ARI AALTO

Uusi ohjelma edistää metsien vastuullista käyttöä

WWF:n kansainvälinen Forest Forward -ohjelma sitouttaa yrityksiä ja sijoittajia huomioimaan luontoarvoja metsänhoidossa ja puukaupassa. Tavoitteena on muun muassa vähentää metsäkatoa, suojella luonnon monimuotoisuutta sekä saattaa 150 miljoonaa hehtaaria talousmetsiä kestävä käyttöön piiriin. Maailman metsistä noin 60 % on talousmetsiä, joten on tärkeää, että myös näissä metsissä on rikas lajikirjo. Suomesta mukaan on liittynyt myös WWF:n kumppani Stora Enso.

WWF rakensi kosteikon Inkooseen

WWF rakensi loppukesästä kosteikon, jonka avulla tasaan Inkoonjoen tulvia ja poistetaan jokea sekä Itämeren rehevöittäviä ravinteita. Kosteikko toteutettiin yhteistyössä maanomistajien kanssa. Ojitukset ja uomien suoristaminen ovat vähentäneet alueen luontaista kykyä pidättää vettä, mikä näkyy esimerkiksi tulvina, eroosiona ja ravinnekuormituksena vedessä. Kosteikon valuma-alueella on runsaasti metsiä, joten kosteikko vähentää erityisesti metsätalouden vesistökuormitusta.

© VIIVI KAASONEN / WWF

JOPA 300-VUOTIASTA PUUSTOA HAKATAAN VALTION METSISSÄ

WWF sai loppukesästä tietoa luonnontilassa olevien metsien hakkuista. Metsähallitus on hakannut valtion omistamissa suojelemattomissa luonnonmetsissä jopa 300-vuotiasta puustoa. Lisäksi WWF:n tiedossa on kohteita, joissa luonnonmetsistä on poistettu myrskysten kaatamaa puustoa.

WWF vaatii viimeisten valtion mailla sijaitsevien luonnonmetsien suojelemista ja niiden hakkuiden välitöntä lopettamista.

”Luonnonmetsät ovat metsiä, jotka ovat luonnontilassa tai joissa on piirteitä luonnonmetsistä. Tällaisissa metsissä kuuluu olla paljon kuollutta puuta niin pystyssä kuin maassa. Sen vuoksi on tärkeää, ettei myrskyn kaatamia puita korjata pois ja metsät tulee säästää toimenpiteiltä”, sanoo WWF:n johtava metsäasiantuntija **Mai Suominen**.

Luonnonmetsien osuus on enää kaksi prosenttia kaikista Suomen metsistä, kun vielä 10 vuotta sitten niiden osuus oli noin tuplasti enemmän. Lukema tulee pienemään entistään, jos luonnonmetsien hakkuita jatketaan.

”Suomen viimeisten luonnonmetsien hakkuut jatkuvat edelleen. Kaikkien jäljellä olevien luonnonmetsien turvaaminen on ensiarvoisen tärkeää. Valtion mailla kaikki luonnonmetsät tulee suojella lailla pysyvästi”, Suominen sanoo.

WWF VASTAA

ASKARRUTTAAKO JOKIN?
WWF:N ASIAANTUNTIJAT
VASTAAVAT.

Lähetä kysymyksesi
meille:
toimitus@wwf.fi

Miten aikuinen voi kohdata lapsen tai nuoren ilmastoahdistuksen?

Ahdistus on ymmärrettävä reaktio laajoihin ympäristöongelmiin. Siihen voi liittyä esimerkiksi huolta, pelkoa, epätoivoa ja surua. Lapsen tai nuoren ilmastoahdistus on syytä ottaa vakavasti, sillä se voi vaikuttaa esimerkiksi oppimiseen ja pahimmillaan lamaannuttaa. Ahdistuksen kohtaaminen lähtee tunteiden oikeuttamisesta. Lapselle tai nuorelle voi esimerkiksi sanoa, että tämän vaikeat tunteet ovat ymmärrettäviä, että aikuisetkin tuntevat niitä ilmastonmuutoksen äärellä ja että voitte yhdessä opetella elämään niiden kanssa. Jonkinlainen yhteinen toiminta ympäristön hyväksi helpottaa usein ilmastoahdistuksen kanssa elämistä. Ahdistusta on syytä myös käsitellä eli pyrkiä tunnistamaan, nimeämään ja hyväksymään siihen liittyvät tunteet. Aikuinen voi tarjota tätä varten turvallisen tilan ja tukea oman osaamisensa mukaan – kunhan on ensin tunnistanut omat ilmastonmuutokseen liittyvät tunteensa.

© SILJA ANNILA / WWF

ANNA MUOTKA
ympäristökasvatuksen
asiantuntija

Kirjailija loi

LUONTOA SUOJELEVAN MARSUN

TEKSTI TIITU SAARIKOSKI • KUVA HANNA-MARIA GRÖNLUND

Ensi vuoden alussa ensi-iltansa saa jo toinen Paula Norosen suosittuihin Supermarsu-kirjoihin perustuva elokuva. Pörröisen sankarin luoja viihtyy metsässä ja muuttuisi mielellään muurahaiseksi.

Paula Norosen Supermarsu-kirjojen päähenkilöllä Emilialla on erikoinen supervoima. Lemmikkimarsunsa vesipullosta juodessaan tyttö muuttuu lentäväksi marsuksi, ja päätty toinen toistaan omituisempiin seikkailuihin.

Pieni ja pörröinen marsu on melko epätyypillistä sankariainesta, ja se päätyikin kirjoihin osin sattumalta, kirjailija kertoo.

”Hämähäkkimiehen kaltaiset klassiset supersankarit saavat usein voimansa luonnosta, ja siksi halusin myös omaan tarinani eläimen”, hän kuvailee Supermarsun keksimistä.

Rooliin valikoitui marsu, koska jyrsiä tuntui niin absurdilta valinnalta supersankariksi.

Supermarsu pitää usein luonnon pienten

puolia. Tammikuussa 2022 ensi-iltansa saavassa elokuvassa Supermarsu pelastaa pörräisiä, ja aiemmin marsu on auttanut muun muassa Itämeren silakoita. Supermarsulla on sama tavoite kuin WWF:llä: pelastaa luonnon monimuotoisuus. WWF on esimerkiksi tarjonnut asiantuntijatukea elokuvan käsikirjoitusvaiheessa.

Supermarsu-tarinoissa käsitellään muitakin tärkeitä teemoja, kuten kiusaamista ja erilaisuuden hyväksymistä. Supermarsun tärkeimpiä oppeja ovat Norosen mukaan rohkeus olla oma itsensä ja luonnon kunnioittaminen. Hän tosin arvelee, että aikuisilla on usein enemmän opittavaa luonnosta kuin lapsilla.

”Me aikuiset saatamme välillä unohtaa, miltä se tuntuikaan, kun näki muurahais-

keon ensimmäistä kertaa.”

Norosta kiehtoo luonnossa erityisesti ihmiselle näkymättömät maailmat vaikkapa meren pinnan alla tai syvällä metsässä. Tämän lempipaikkoja ovat metsät ja meren rannat.

”Varsinkin metsässä tulee sellainen tunne, että me emme ole täällä yksin, vaan eläimet, hyönteiset ja kasvit elävät rinnallamme omissa yhteisöissään”, hän kuvailee.

Jos Noronen saisi valita itselleen jonkin supervoiman, se olisikin kyky kurkistaa eläinten maailmaan.

”Olisi hienoa voida muuttua vaikka linnuksi tai muurahaiseksi ja tutustua kaikkiin niihin paikkoihin ja yhteisöihin, joihin ihmisillä ei yleensä ole pääsyä.” ■

Kameleontti (*Chamaeleonidae*)

Kameleontit tunnetaan naamioitumisen mestareina. Nämä liskot voivat kuitenkin muuttaa väriään ja kirkkauttaan myös muista syistä kuin sulautuakseen ympäristöönsä – ne voivat esimerkiksi puolustaa reviiriään tai houkutellessa kumppania.

Kameleontin muutkin erikoispiirteet kiehtovat ihmisiä. Kameleontit kykenevät liikuttamaan eri puolilla päätä sijaitsevia silmiään eri suuntiin ja pyydystämään saaliseläimiä pitkällä, tahmealla ja salamannopealla kielellään.

Kameleonttien erikoinen ulkonäkö on kuitenkin tehnyt niistä haluttua kauppataitavaraa, sillä niitä pyydetään lemmikeiksi. Lemmikkikaupan lisäksi metsäkato on vakava uhka monille kameleonteille.

Maailmassa on hieman yli 200 tunnettua kameleonttilajia. Lähes puolet niistä elää ainoastaan Madagaskarilla, joka on saarivaltio Intian valtameressä.

WWF Suomi tukee Madagaskarilla metsäkadon hillitsemistä ja metsien ennallistamista ulkoministeriön kehitysyhteistyövaroin.

FAKTA:

Maailmassa on yli 200 tunnettua kameleonttilajia.

Pienin kameleonttilaji *Brookesia micra* on vain noin 30 millimetrin pituinen ja mahtuu sormenpäälle.

Kameleontit voivat elää luonnossa jopa 12-vuotiaiksi.

Muista matelijoista poiketen osa kameleonttilajeista synnyttää eläviä poikasia, joita voi olla kerralla jopa 30.

Kulutuksemme kiihdyttää TROIPIKIN TUHOA

TEKSTI SILJA ANNILA • KUVITUS KATRI VIRTALAAKSO

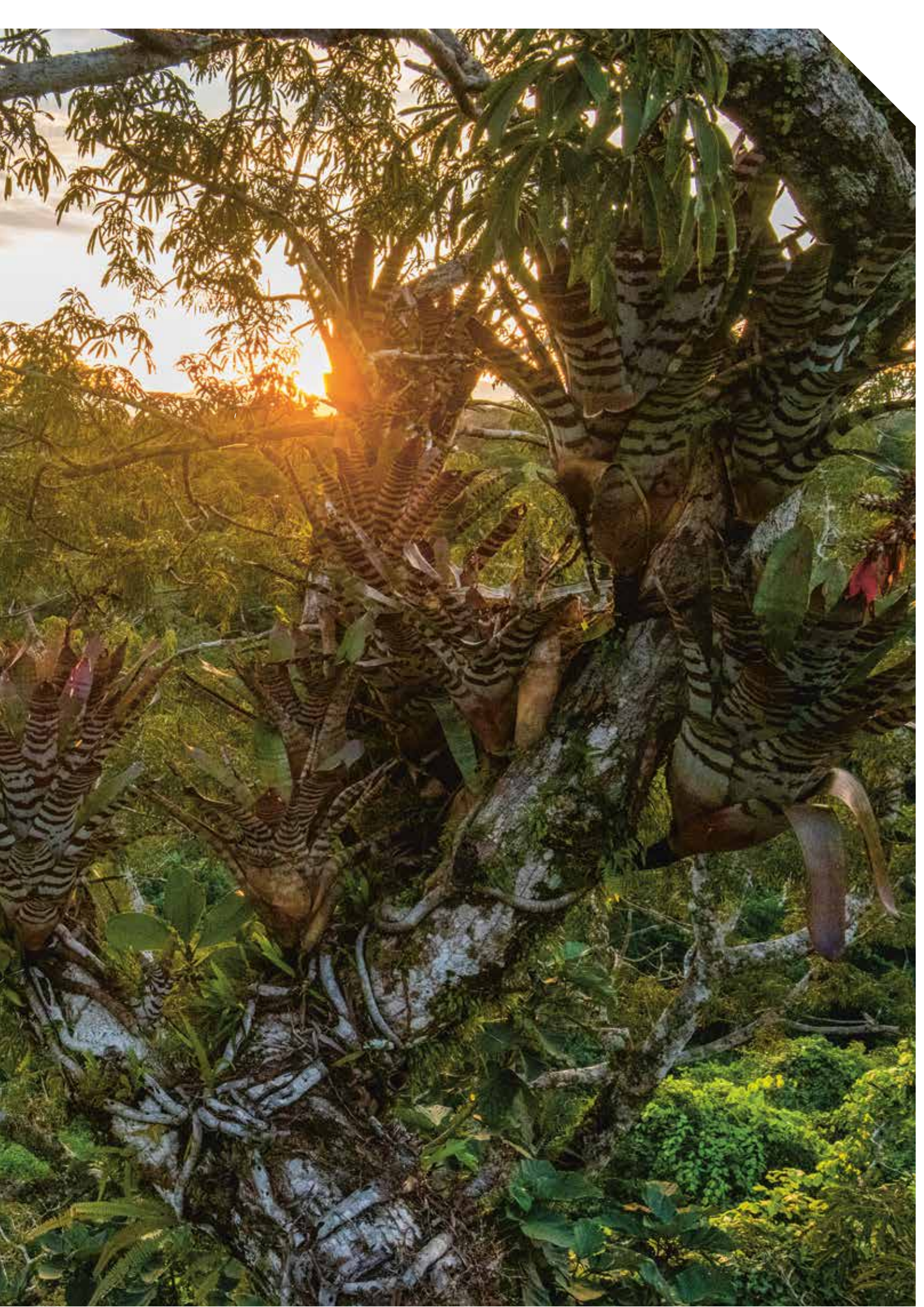
*Sademetsät ja muut elinympäristöt
katoavat huolestuttavasti.
Merkittävä syy siihen on
länsimaissa tapahtuva kulutus.*

Mitä yhteistä on kahvikupillisella, puutarhakalusteilla, pihvillä ja margariinilla? Vastaus löytyy tuotantoketjun päädyistä, trooppisista maista. Kaikkien näiden tuotteiden valmistus on voinut aiheuttaa metsäkatoa.

WWF:n keväällä julkaisema raportti kertoo, että EU on yksi maailman suurimmista trooppiin metsien ja muiden elinympäristöjen kadon aiheuttajista. EU-markkinoille saa nimittäin edelleen tuoda tuotteita, joiden tuotanto on aiheuttanut metsäkatoa. Eniten metsäkatoa aiheuttaneiden hyödykkeiden

joukossa ovat edellä mainitut kahvi, puutuotteet, naudanliha ja joissakin margariineissa käytettävä palmuöljy. Runsaasti metsäkatoa aiheuttavat myös pääasiassa eläinrehuksi päätyvä soija sekä kakaokasvi. Kuluttaja on nykyisessä tilanteessa hankalassa asemassa.

”Suomalainen kuluttaja voi edelleen tietämättään ostaa kaupasta tuotteen, joka on aiheuttanut trooppista metsäkatoa. Kuluttajan pitäisi voida luottaa siihen, ettei ostoskoriin päädy metsäkatoa”, sanoo WWF:n metsä- ja kehitysyhteistyöasiantuntija **Maija Kaukonen**. ▶

EU on vihdoinkin tarttunut toimeen tilanteen korjaamiseksi ja valmistelemaan parhaillaan metsäkatotuotteita koskevaa lainsäädäntöä. WWF:n vaatimuksena on tiukka laki, joka ehkäisisi metsäkatotuotteiden tuloa EU-markkinoille. Ensimmäinen lakiluonnos on määrä julkaista joulukuussa. Laille on kova tarve, sillä maailman metsät ovat elinehto kaikelle elämälle. Kun tuhoamme metsää, hävitämme jokaisella kerralla siivun metsien meille tarjoamasta elinvoimasta.

”Sademetsät ovat korvaamattoman tärkeitä niin ihmisille kuin luonnolle. Ne tarjoavat lukuisille lajeille elinympäristöjä, suojaa ja ravintoa. Ne ovat koti miljoonille ihmisille – monet alkuperäiskansat ja paikalliset yhteisöt ovat riippuvaisia metsien tarjoamasta ravinnosta ja elinkeinoista. Metsät rikastuttavat maaperän hedelmällisyyttä, ovat tärkeä osa veden kiertoa ja tuottavat happea. Hiilidioksidia sitovat metsät ovat liittolaisemme ilmastomuutoksen vastaisessa taistelussa”, Kaukonen listaa.

Rehusoija ja palmuöljy tuovat metsäkadon lautaselle

Metsiä hävitetään trooppisissa maissa, kuten Indonesiassa ja Brasiliassa, hälyttävää vauhtia etenkin hakkuiden, karjalaitumien

ja maanviljelyn alta. Näiltä laitumilta ja viljelyksiltä päätyy tuotteita ja raaka-aineita myös EU:n alueelle, suomalaistenkin keittiöihin ja lautasille. Pääasiassa eläinrehuksi kasvatetun soijan, palmuöljyn, naudanlihan, puutuotteiden, kaakaon ja kahvin kestävä tuotanto aiheuttaa jopa 80 prosenttia EU-kulutuksen metsäkadosta. Kun raaka-aineiden kysyntä kasvaa ja niiden tuotanto laajenee hallitsemattomasti uusille alueille, elinympäristöjä katoaa.

”Eikä kyse ole vain sademetsien häviämisestä, vaan myös muiden elinympäristöjen. Esimerkiksi Brasiliassa Cerradon monimuotoiset savannit ja ruohomaat joutuvat liian usein väistymään soijanviljelyn tieltä”, Kaukonen kertoo.

Soija onkin EU-markkinoilla suurin trooppisten metsien ja muiden elinympäristöjen kadon aiheuttaja. Soijan osuus EU:n aiheuttamasta elinympäristöjen tuhosta on yli 30 prosenttia. Yli 80 prosenttia EU:hun tuotavasta soijasta käytetään eläinrehuksi. Arvioiden mukaan Suomessa 95 prosenttia soijasta menee eläinrehuksi, erityisesti siipikarjalle.

”Koska eläimet syövät valtaosan soijasta,

paras keino vähentää metsäkatoa lautaselta on valita kasvispainotteinen ruokavalio.”

Rehusoijan lisäksi ulkomailta tuotu naudanliha aiheuttaa merkittävän siivun EU-kulutuksen metsäkadosta. Naudanliha vastaa 10 prosentista EU:n aiheuttamasta elinympäristöjen kadosta. Suomalaisten syömästä lihasta valtaosa, yli 80 prosenttia, on kotimaista. Ulkomailta tuotuun lihaan voi törmätä lähinnä ravintoloissa. Ravintoloiden on pitänyt ilmoittaa lihan alkuperämaa vuodesta 2019 lähtien.

Palmuöljy sen sijaan solahtaa eurooppalaiseen kulutukseen joskus jopa huomattavasti. Palmuöljyä voi olla vaikeaa välttää, sillä sitä käytetään laajasti niin elintarvikke-, kosmetiikka- kuin päivittäistavara tuotteissa. Sitä voi olla esimerkiksi kekseissä, margariinissa, huulipunissa ja pesuaineissa. WWF:n teettämä palmuöljyn ostajien vastuullisuutta kuvaava pisteytys kertoo, että monilla eurooppalaisilla yrityksillä on

edelleen petrattavaa vastuullisen palmuöljyn käytössä tuotannossaan.

Kun pohditaan suomalaisten kuluttaman ruuan vaikutuksia luonnon monimuotoisuudelle, jopa 90 prosenttia niistä kohdistuu Suomen ulkopuolelle. Tämä johtuu siitä, että monet ruokaketjussa käytetyt tuotteet tuodaan muualta. Rehusoija ja palmuöljy ovat siitä hyviä esimerkkejä.

”Trooppiset sademetsät ovat luonnon monimuotoisuuden aarreaittoja. Suomalainen kuluttaja voi tietämättään aiheuttaa luonnon monimuotoisuuden köyhtymistä vain ostamalla tuotteita, joiden tuotannossa on hävitetty arvokkaita sademetsiä”, Kaukonen selventää.

Määrän sijaan laatua - myös politiikassa

Nykyisessä tilanteessa yksittäinen kuluttaja voi vaikuttaa oman arkensa ympäristövaikutuksiin pohtimalla tarkasti kulutustaan. Esimerkiksi kaakaoon ja suklaaseen voi suhtautua niin, että satsaa määrän sijaan laatuun. Sama pätee kahviin, jota suomalaiset kuluttavat vuosittain 9,9 kiloa eli noin 1 100 kupillista henkeä kohti. Kahvia kannattaa keittää vain sen verran kuin juo, sillä suuri osa kahvista heitetään Suomessa pois.

”Tietoista kuluttamista voi edistää myös valitsemalla esimerkiksi kaakaosta ja kahvista kaupassa vaihtoehdon, jolla on jokin vastuullisuutta ja ekologisuuksia kuvaava sertifikaatti. Valitettavasti sertifikaatit eivät

ole onnistuneet pysäyttämään metsäkatoa, vaikka niillä onkin ollut myönteisiä vaikutuksia”, Kaukonen toteaa.

On selvää, että EU-lainsäädännöllä on yhtälössä paikkansa. Vahva lainsäädäntö ehkäisisi metsäkatotuotteiden päätymistä markkinoille. Lisäksi tuottajamaiden tulisi edistää vastuullista lainsäädäntöä ja tuotantoa. Kestävän kulutuksen edistämisen pitäisi olla päättäjien työlliställä maailmanlaajuisesti.

Kansainvälisellä yhteisöllä onkin edessään erinomainen mahdollisuus pienentää ihmisen maailmaan jättämää jälkeä: YK:n biodiversiteettihiippukokouksen ensimmäinen osa järjestetään lokakuussa, ja neuvottelut on tarkoitus saada päätökseen keväällä 2022.

”Kokouksessa maailman valtioiden tulisi sitoutua puoltamaan tuotannon ja kulutuksen jalanjälki”, Kaukonen sanoo.

Kokonaisuudessaan huippukokouksen tuloksena tulisi syntyä Pariisin ilmastopöytäkirjan kaltainen kattava sopimus, joka asettaisi tavoitteet luonnon köyhtymisen pysäyttämiseksi. Jo viime vuonna liki 90 valtion johtajat lupasivat pysäyttää luonnon köyhtymisen vuoteen 2030 mennessä. Nyt heidän on sitouduttava tuohon lupaukseen.

”Me ihmiset olemme suurin syy metsäkadon ja muiden elinympäristöjen tuhoutumisen taustalla. Vain me voimme kääntää suunnan.” ■

Näin voit vaikuttaa metsäkatolain edistämiseksi

- WWF vaatii parhaillaan EU:ta luomaan tiukan metsäkatolain. Voit lähettää viestin maa- ja metsätalousministeri **Jari Lepälle**, ympäristöministeri **Krista Mikkoselle**, elinkeinoministeri **Mika Lintilälle** ja pääministeri **Sanna Marinille** ja vaatia heitä edistämään tiukkaa metsäkatolainsäädäntöä.
- Voit lähettää viestin myös suomalaisille europarlamentaarikoille, jotka voivat edistää lakia Euroopan parlamentissa.
- Myös Suomen eduskunta käsittelee asiaa, joten voit lähestyä vaatimuksella tiukasta EU:n metsäkatolaista myös kansanedustajia.

WWF Suomi on tukenut Indonesian Borneolla trooppisten sademetsien suojelua ja vastuullista käyttöä jo yli kymmenen vuoden ajan.

WWF SUOJELEE BORNEOLLA SAAREN IKIAIKAISIA SADEMETSÄIÄ

Borneon saari Indonesian, Malesian ja Brunein alueella on yksi maailman pihimmista metsäkatovyöhykkeistä. Saari tunnetaan monien uhanalaisten lajien, kuten orangin ja sarvinokkalinnun, kotina. WWF Suomi on tukenut Indonesian Borneolla trooppisten sademetsien suojelua ja vastuullista käyttöä jo yli kymmenen vuoden ajan.

”Borneolla on keskitytty kestävän maankäytön suunnitteluun yhdessä paikallisyhteisöjen ja viranomaisten kanssa. Työn tuloksena yli miljoona hehtaaria arvokasta sademetsää on saatu suojelun ja kestävän käytön piiriin. Ilman tätä työtä on todennäköistä, että myös osa näistä alueista olisi tuhoutunut”, Maija Kaukonen sanoo.

Eryisesti alkuperäiskansat ovat hyvin riippuvaisia saaren luonnonvaroista ja metsistä. WWF työskentelee sademetsien suojelemiseksi tiiviisti paikallisten kanssa.

”Teemme paikallisyhteisöjen kanssa esimerkiksi aluekohtaisia suojelusuunnitelmia. Näissä suunnitelmissa määritellään tarkasti se, missä metsä suojellaan, missä paikalliset voivat viljellä ja missä karja voi laiduntaa. Näillä alueilla on erittäin tärkeää myös tukea alkuperäiskansojen oikeuksia omiin metsäalueisiinsa. Metsien suojelu on mahdollista vain yhteistyöllä”, Kaukonen toteaa.

WWF on tukenut Borneolla myös ekomatkailun kehittämistä, kumipuun viljelyä, peltometsäviljelyä, kestävää palmuöljytuotantoa ja rottingin keräystä. Kumipuusta saatava luonnonkumi on ekologinen vaihtoehto ja tuo kaivattua lisätuloa yhteisöille. Rottingin keräys on niin ikään kestävä ja tuottava elinkeino paikallisille. Koska rottinki tarvitsee kasvaakseen puita ympärilleen, rottingin keräys kannustaa paikallisia säilyttämään sademetsät hakkuiden sijaan.

Sademetsätyötä on tehty muun muassa ulkoministeriön kehitysyhteistyövaroilla ja WWF Suomen sademetsäkummin tuella. Jokainen lahjoitus on tärkeä, sillä luonnonuojelu on kestävyyslaji.

”Parhaat tulokset syntyvät pitkäjänteisellä yhteistyöllä. Olemme toimineet Borneolla jo pitkään, ja työ luonnon puolesta jatkuu edelleen.” ■

Maailman metsäkato

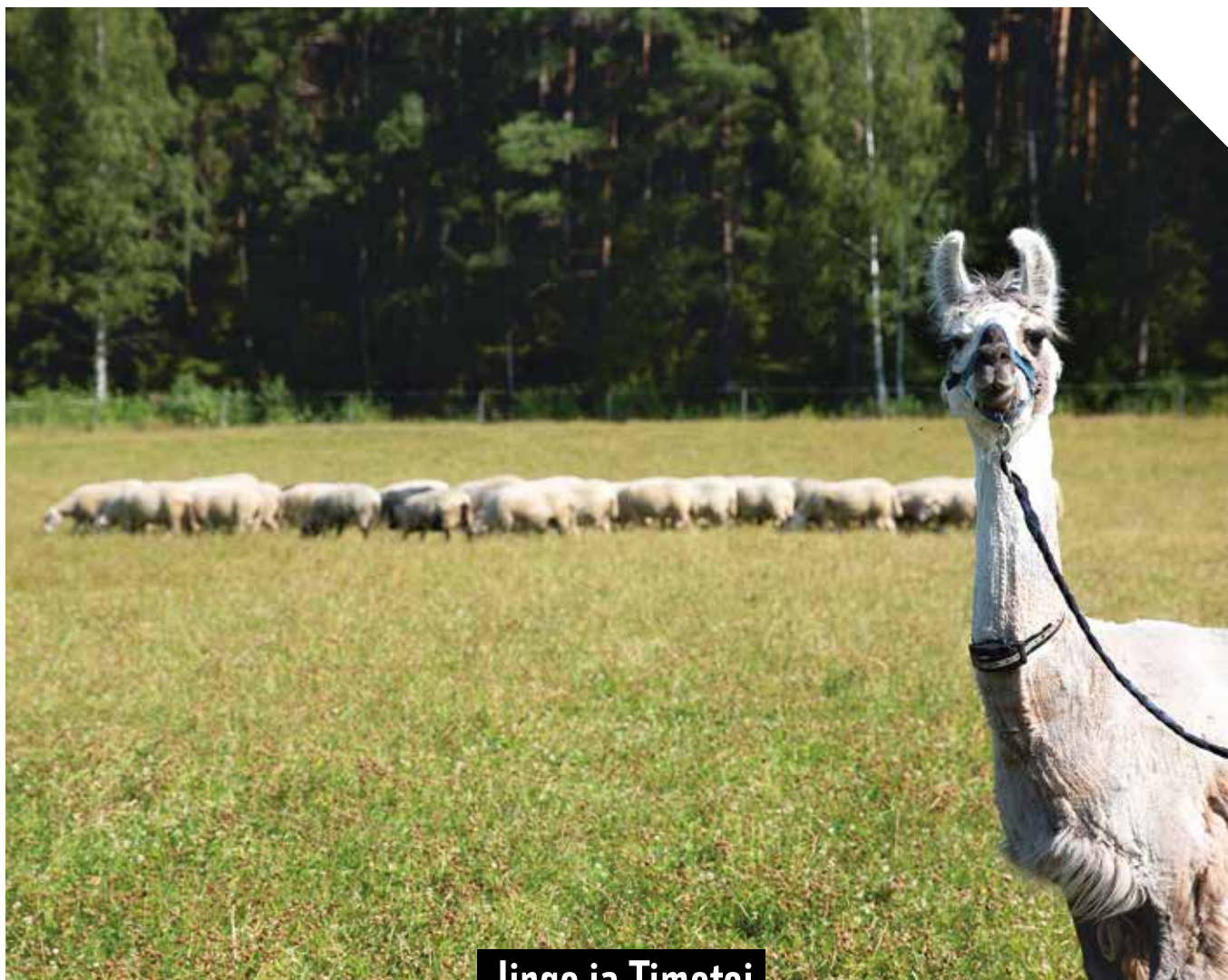
- WWF:n raportin mukaan vuosien 2004–2017 aikana metsäkatovyöhykkeiltä on kadonnut 43 miljoonaa hehtaaria metsää, mikä vastaa suunnilleen Ruotsin pinta-alan kokoista aluetta.

- Aivan viimeaikainen kehitys on ollut huolestuttavaa. Maailman luonnonvarainstituutti WRI:n ja Global Forest Watchin mukaan luonnontilaisten sademetsien tuhoaminen lisääntyi 12 prosenttia vuodesta 2019 vuoteen 2020.

- Metsien häviäminen on nopeinta Afrikassa, Etelä-Amerikassa ja Aasiassa.

- Metsäkato on kiihtynyt etenkin Brasiliassa, mutta hyvää kehitystä on tapahtunut esimerkiksi Indonesiassa.

Jingo ja Timotei

- LAMMASLAUMAN VARTIJAT

TEKSTI MARIA RAUTIO-RUNEBERG • KUVAT ARTTU TIMONEN

Laamat voivat mahdollistaa lampaiden turvallisen laidunnuksen ja auttaa ihmisten ja suurpetojen rauhanomaisemmassa rinnakkaiselossa.

Varsinaissuomalaiset perinnemaisemat avautuvat tuulilasien takana Hajalassa, noin parinkymmenen ajominuutin päässä Salon keskustasta. Suomen lammasyhdistyksen **Petri Leinonen** istuu autossa ja muistelee taannoista vierailuaan englantilaisella kanatilalla.

”Huomasin kanaparven keskellä laaman ja kyselin tilan isännältä, miksi ihmeessä se on siellä. Tilan omistaja kertoi, että laama pitää keutut pois tilalta. Perimätiedon mukaan niitä käytettiin Englannissa eläintiloilla jo silloin, kun maassa vielä oli susia eli 1700-luvun lopulla”, Leinonen taustoittaa.

Leinonen on matkalla Mikkolan tilalle, joka on mukana hänen ideastaan syntyneessä WWF:n laumanvartijahankkeessa. Hankkeessa testataan laamojen käyttöä laumanvartijoina Suomen oloissa. Hajalassa laajoja nurmia laiduntaa **Peppi** ja **Marko Laineen** noin 500-päinen lammaskatras.

Sudet ovat Salossa uhka lammastaloudelle

Tilan lammaspaimenkoirat haukkuvat Leinosen ajaessa pihaan. Ne eivät ole Laineiden mukaan aivan varauksetta hyväksyneet joukkoon liittyneitä kahta laamaa, **Jingoa** ja **Timoteitä**. ▶

Suojeluasiantuntija Teemu Niinimäki tekee tuttavuutta Jingo-laaman kanssa. ”Emme kuvittele, että laamat yksinään tulisivat ratkaisemaan lammas-tilojen suurpeto-ongelman.”

Eteläisen Suomen susikanta on kasvussa, ja Salossakin havainnot susista ovat Marko Laineen mukaan lisääntyneet muutamassa vuodessa neljästä havainnosta yli 60 havaintoon vuodessa. Laine on alueen suurpetoyhdyshenkilö, joten hänelle ilmoitetaan kaikki alueen suurpetohavainnot. Luonnonvarakeskuksen tilastojen perusteella sudet aiheuttavat koko maassa vuosittain keskimäärin reilu sata petovahinkona korvattua lammasvahinkoa. Viime vuonna susi tappoi Mikkolan tilan kaksi karitsaa.

Laineen pariskunnalla olikin viime keväänä suuri huoli lampaistaan, jotka kesän aikana laiduntavat melko kaukana varsi-

naisesta tilakeskuksesta. Laitumen epätaoiseen maastoon on ollut hankala asentaa petoaitaa. Tänä vuonna alueella arvioidaan liikkuvan viisi sutta.

”Meidän on löydettävä keinoja estää susivahinkoja, ja olemme valmiita kokeilemaan myös uusia tapoja pitää sudet loitolla. Ajatus laamoista oli mielenkiintoinen”, Peppi Laine sanoo.

Miksi lauhkea laama soveltuu laumanvartijaksi?

Tähän asti petovahinkojen estämiseen on Suomessa käytetty lähinnä sähköistettyä petoaitaa ja paikoin myös laumanvartijakoiria. Ne eivät kuitenkaan kaikkiin paikkoihin sovi.

Vaikka ajatus laamoista laumanvartijoina saattaa vaikuttaa huvittavalta, on lähes 200-kiloinen, terävin taisteluhampain varusteltu uroslaama sudelle uhkaava ja vähintäänkin hämmentävä ilmestys. Laama ei pakene uhan edessä, vaan tarpeen tullen se puolustautuu, äärimmäisessä tilanteessa myös aggressiivisesti. Laamalla on myös kyky laumautua erilaisten eläinten kanssa. Laamojen käytön etuna on myös niiden samankaltainen ravitseminen kuin lampaila, joten niitä tarvitse laitumella erikseen ruokkia.

Elokuussa Laineet ovat siirtäneet laamat ja lammaslauman reilun kilometrin päähän tilakeskuksesta sijaitsevalle laitumelle.

Laumanvartijakoirat

Laamojen lisäksi laumanvartijahankkeessa tutkitaan laumanvartijakoirien käyttöä Suomessa. Koiria on käytetty suojelemaan lammaslaumoja pedoilta ja varkailta vuosisatojen ajan Aasiassa ja Euroopassa. Yhteenottoja petojen kanssa syntyy hyvin harvoin.

”Lammasvahdiksi sopii luotettava ja laumalleen uskollinen koira, joka ei ole aggressiivinen. Laumanvartijakoirien toiminta petoja vastaan on ennakoivaa. Ne partioivat, merkkäavat reviirinsä ja haukkuvat. Ne keskeyttävät petojen saalistuskäytöksen haukuilla ja erilaisin elein. Petoeläin lähtee tuolloin helpomman saaliin perään. Koiria on hyvä olla 2–3 petouhasta, lauman koosta ja alueesta riippuen”, kertoo hankkeessa mukana olevan Suomen Maremmano-Abruzzese seura ry:n **Petra Frondelius**.

Parhaat tulokset petovahinkojen estämisessä saavutetaan, kun tunnetaan katrasta uhkaavat tekijät ja käytetään erilaisia keinoja joustavasti petojen aiheuttamien riskien vaihtelun mukaan.

WWF on mukana myös EU:n EuroLargeCarnivores LIFE -hankkeessa, jonka tavoitteena on vähentää suurpetoihin kohdistuvia pelkoja ja ennakkoluuloja sekä edistää ihmisten ja suurpetojen yhteiseloä.

© ULLA PALO-KOKKO

”Pojat ovat olleet herttaisia ja rauhallisia ja ne ovat laumaantuneet lampaiden kanssa hyvin”, Peppi Laine kertoo.

”Toistaiseksi kohtaamisia susien kanssa ei ole havaittu. Ilmeisesti niiden reitit eivät ainakaan vielä ole suuntautuneet laitumille. Tällä hetkellä maastossa on runsaasti valkohäntäpeuran ja metsäkauriin vassoja, joten susilla on muutakin ruokaa”, Peppi Laine kertoo.

Tutkitusti tehokkaita laumanvartijoita

Laamojen käyttöä laumanvartijoina ei ole Suomessa aiemmin kokeiltu, mutta muualta maailmasta kokemusta on. Keski-Euroopassa ja Yhdysvalloissa laamat ovat osoittautuneet tehokkaiksi vartijoiksi pe-toja vastaan.

Suomessa laamojen käyttöä pilotoidaan kahdella lammastilalla. Mikkolan tilan lisäksi Punkalaitumella työskentelee kaksi laamaa. Punkalaitumen laamat saivat alkukesästä julkisuutta, kun **Nemorosa**-laama pääsi karkuteille. Kummallakin tilalla susivahingoilta on toistaiseksi vältytty.

”Emme tietenkään kuvittele, että laamat yksinään tulisivat ratkaisemaan lammas-tilojen suurpeto-ongelman. Tässä hankkeessa tutkitaan, voidaanko niistä saada käyttökelpoinen, täydentävä menetelmä suurpetovahinkojen ehkäisemisessä muiden keinojen rinnalle. Hankkeessa saata- vat käytännön kokemukset ja sen tulokse- na kehitettävät uudet toimintamallit voivat auttaa lampaiden turvallista laidunnusta luonnonlaitumilla. Luonnonlaidunnuksen lisääminen puolestaan on välttämätöntä, jotta perinneympäristöjen uhanalaisten la- jien ja luontotyyppeiden tilaa voidaan parantaa”, WWF:n suojeluasiantuntija **Teemu Niinimäki** sanoo.

Yhteiseloa suurpetojen kanssa

WWF:n johtaman ja ympäristöministeriön rahoittaman laumanvartijahankkeen avul- la etsitään keinoja rinnakkaiseloon suur- petojemme kanssa. Laumanvartijaeläinten

lisääntyvä käyttö voisi suojella lampaiden lisäksi myös uhanalaista sutta, kun vahin- koperusteisille tappoluville ei olisi yhtä lailla tarvetta.

”Hankkeen tavoite on hakea käytännön oppia ja löytää käytännön ratkaisuja rin- nakkaiseloon suurpetojen kanssa ja sa- malla edistää luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeää luonnonlaidunnusta”, Niinimäki sanoo.

Oikein mitoitettu laidunnus on tärkeää luonnonlaidunten ja perinneympäristöjen hoidossa, ja laumanvartijaeläinten avulla lampaiden luonnonlaidunnusta voitaisiin lisätä. ■

WWF:n koordinoiman hankkeen yhteistyö- kumppaneita ovat Suomen lammasyhdistys, Suomen Maremmano-Abruzzese seura ry ja Suomen alpaka- ja laamayhdistys ry. Hanke jatkuu vuoden 2022 loppuun asti.

Kolme keinoa

KISSAPETOJEN SUOJELEMISEKSI

TEKSTI MINTTU-MAARIA PARTANEN

Kun suurten kissaeläinten elinympäristöt pirstoutuvat, ne joutuvat yhä useammin vastakkain ihmisen kanssa. WWF sovittelee erilaisilla keinoilla kissaeläinten ja ihmisten yhteiselämää.

Jaguaarit, tiikerit ja leijonat ovat ahdingossa eri puolilla maailmaa. Niiden elinympäristöjä raivataan muun muassa maanviljelyn, karjankasvatuksen ja plantaasien tieltä. Kun kissaeläinten elinympäristöt pienenevät, ne kohtaavat yhä useammin ihmisiä, ja saaliseläinten vähentyessä ne päätyvät

saalistamaan karjaa ja kotieläimiä. Suurten kissapetojen suojeleminen onnistuu ainoastaan, kun myös paikalliset ihmiset saadaan mukaan työhön. Keräsimme kolme esimerkkiä, miten WWF ratkoo ihmisten ja kissaeläinten välisiä konflikteja eri puolilla maailmaa. ■

1. Sähköaita pitää jaguaarit öisin poissa Meksikossa

Eräänä yönä jaguaari hyökkäsi varsan kimppuun La Palizadan kylässä Lounais-Meksikossa. Hyökkäys oli jo kolmas kuukauden sisällä, ja kylän maanviljelijöiden mitta alkoi täyttyä. Aiempien hyökkäysten takia samalla alueella oli tapettu ainakin seitsemän jaguaaria kolmen vuoden sisällä. Meksikossa elää tällä hetkellä arviolta vain 4 000 jaguaaria, ja laji uhkaa kadota Meksikosta.

Onneksi kyläläiset eivät ryhtyneet kostotoimiin, vaan ottivat yhteyttä Meksikon WWF:n paikallisosastoon ja pyysivät apua. Pian WWF asensi yhdessä paikallisen Animal Karma -järjestön kanssa maatalojen ympärille aurinkopaneeleilla toimivan sähköaidan. Jos jaguaari koskettaa aitaa, se lähettää pienen sähköiskun, mikä karkottaa eläimen. Aidan myötä kyläläiset tuntevat olonsa aiempaa turvallisemmaksi. Lisäksi he saivat ensimmäistä kertaa kyläänsä sähköt. Nyt kylän lapset voivat lukea läksynsä aurinkopaneeleilla toimivien sähkölampujen valossa samalla kun uhanalaiset jaguaarit säästyvät salametsästykseltä.

2. Hunaja auttaa tiikereitä Kiinassa

Kun Lao Wu oli lapsi, vuoristoinen Huangnihen suojelualue vilisi villieläimiä, myös tiikereitä. Kyläläiset olivat kuitenkin köyhiä, ja he joutuivat metsästämään tiikereitä niiden turkin takia ja syötäväksi. Lisäksi puiden hakkaaminen vuorilta köyhdytti alueen ihmisten ja eläinten elämää entisestään. Vaikka villieläinten metsästys alueella kiellettiin, tiikerien metsästyksen takaama toimeentulo houkutteli köyhiä kyläläisiä. Wu sanoo, että vaikka he tiesivät, että villieläimiä on suojeltava, se oli vaikeaa, kun samaan aikaan perheellä ei ollut syötävää.

Ratkaisu löytyi yllättäen mehiläisistä. WWF lahjoitti 400 mehiläispesää suojelualueella asuville kyläläisille ja koulutti heidät mehiläistarhureiksi. Wun perhe sai 35 mehiläispesää, ja hän aikoo laajentaa tuotantoa edelleen. Mehiläispesät ovat parantaneet kyläläisten toimeentuloa, joten paine tiikereiden salametsästyksen on vähentynyt. Hunajatuloilla tuetaan myös vapaaehtoisia, jotka etsivät ja purkavat suojelualueelta villieläinpyydyksiä ja -ansoja.

© KEVIN SCHAEFER / WWF

3. Leijonien radiopannat vähentävät konflikteja Sambiassa

Sioma Ngwezin kansallispuisto Sambiassa on yksi tärkeitä kissaeläinten suojelualueita. Se sijaitsee rinnakkain Angolan puolella sijaitsevan suuren kansallispuiston kanssa. Molempien maiden sisällissodat ja konfliktit lisäsivät kansallispuistojen eläinten salametsästystä, mutta puistoihin on päässyt vaeltamaan uusia eläimiä naapurimaista Namibiasta ja Botswanasta. Sambian puolella ei ole kuitenkaan aiemmin tiedetty, millaisia reittejä eläimet, kuten leijonat, käyttävät alueiden välillä.

WWF asensi yhteistyössä Sambian viranomaisten kanssa ensimmäistä kertaa radiopannat neljälle leijonalle ja kahdelle hyeenakoiralle Sioma Ngwezin kansallispuistossa. Radiolähettimien avulla leijonien ja hyeenakoirien liikkeitä voidaan ensimmäistä kertaa tutkia ja oppia niistä lisää. Radiolähettimet auttavat havaitsemaan, milloin leijonien ja ihmisten tiet risteävät. Lähettimet auttavat varoittamaan paikallisia asukkaita eläinten lähestymisestä. Kun paikalliset voivat viedä karjansa suojaan etukäteen, kissaeläinten ja ihmisten konfliktit voidaan ennaltaehkäistä. Tämä vähentää myös salametsästystä ja petovihaa.

© CHRISTIAN VANDER HOEVEN / WWF-NETHERLANDS

”Pieneltä tuntuvalla työllä on todellisuudessa suuret kerrannaisvaikutukset. Luonnossa kaikki vaikuttaa kaikkeen.”

Vapaaehtoiset uurastavat ruokapalkalla

RAKKAUDESTA LUONTOON

TEKSTI ROOSA KAJANDER • KUVAT ARTTU TIMONEN

Joka vuosi kymmenet luonnonystävätkä rehkiävät WWF:n talkooleireillä ympäri Suomen. Vierailimme Hangossa leirillä, jonka aikana kunnostettiin perinnemaisemaa ja uhanalaisten lajien elinympäristöjä.

Luontopolku kulkee tuulista rannikkoa pitkin Hangon Uddskataniin, Manner-Suomen eteläisimpään kärkeen. Pieni telttakylä kohoaa keskellä luonnonsuojelualuetta henkeäsalpaavan näkymän avautuessa Itämerelle. Herkullinen leirilounas on juuri nautittu, ja talkoolaisten voimat riittävät taas seuraavien tuntien uurastukseen.

Turkulainen **Petra Nordlund** on leirillä ensikertalainen ja tullut talkoisiin yhdessä pikkusiskonsa kanssa.

”Tuntuu tosi hyvältä tulla tekemään tällaista oikeasti merkityksellistä työtä, jossa voin konkreettisesti auttaa ja nähdä käteni jäljen saman tien. Raivasimme rantaniittyä, ja jo hetken kuluttua siinä ruokaili kahlaajia,” Nordlund kertoo.

Leirit ovat perinteikäs osa WWF:n toimintaa. WWF järjesti ensimmäisen talkooleirin Suomessa vuonna 1977 Linnansaaren kansallispuistossa, ja vuodesta 1978 alkaen leirejä on järjestetty joka kesä eri puolilla maata. Yleensä leirit kestävät runsaan viikon, ja lisäksi kesään mahtuu kaksi viikonlopun mittaista leiriä.

Vähiin huvenneiden perinneympäristöjen pelastamisella on kiire, joten vapaaehtoistemme työpanos on äärettömän tärkeä”, WWF:n suojeluasiantuntija **Teemu Niinimäki** sanoo.

Jokaiselle jotakin

Täällä Hankoniemen kärjessä talkoolaisten töihin kuuluu rantaniityn raivaamisen ohella muun muassa niittojätteiden haravoitinta ja uuden karja-aitauksen rakentamista. Alueelle pyritään saamaan laidunkarjaa paikalle jo ensi keväänä hillitsemään taimikon kasvua ja ylläpitämään

Elokuinen Uddskataniin leiri on yksi neljästä WWF:n ja Metsähallituksen tänä vuonna järjestämästä viikon pituisesta talkooleiristä.

”Uddskataniin kaltaisissa perinneympäristöissä elää peräti kolmasosa Suomen uhanalaisista lajeista.

talkoolaisten työn tuloksia.

Yksi Uddskataniin haasteista saattaa ensi alkuun kuulostaa erikoiselta: sen maaperä on liian ravinnepitoista. Alueella tiheänä kasvava tervaleppä nimittäin sitoo ilmasta typpeä, jolloin sitä siirtyy maaperään. Runsaasti tyypissä maaperässä viihtyvät monet sellaiset lajit, jotka eivät muuten menestyisi karussa rannikkoympäristössä. Näitä vieraslajeja, kuten kurturuusua, alueen alkuperäiset lajit joutuvat nyt väistämään. Tätä pyritään estämään tervaleppää ja katajistoa harventamalla.

Tervaleppä vähentämiseksi leiriläiset kokeilevat tukahduttamistekniikkaa: puu kaadetaan, ja kanto kääritään pressuun, jolloin leposilmut eivät saa valoa ja lähde versomaan. Osan puista talkoolaiset jättävät lahoppuiksi, joka tarjoaa esimerkiksi uhanalaiselle valkoselkätikalle erinomaisen asuinpaikan.

Hiekkarantoja valtaavan kurturuusun nitistämiseksi vapaaehtoiset käyttävät samankaltaista menetelmää. Yksi kesä ei sen tukahduttamiseen riitä, sillä kurturuusun paikallinen hävittäminen vaatii keskimäärin kahdeksan vuotta pitkäjänteistä työtä.

Talkoolaiset saavat valita tehtävistä mieleisensä, ja niitä vaihdellaan päivän aikana mielenkiinnon kohteiden ja jaksamisen mukaan. Osa töistä vaatii enemmän fyysistä kuntoa kuin toiset, mutta kaikille talkoolaisille löytyy varmasti tekemistä koko päiväksi. Töitä talkooleirillä tehdään aamukahdeksasta pitkälle iltapäivään, yleensä noin viiteen saakka.

Jopa sadat eri lajit hyötyvät

Hankoniemen kärjestä erityisen tekee alueen monimuotoinen ja vaihteleva luonto. Niemeen mahtuu vieretysten korkeaa ja matalampaa ruovikkoa, sekametsää sekä hiekkasärkkämäistä rantaa ja rantakivikkoa. Kasvillisuus ja muu lajisto alueella on ainutlaatuista. Uddskatan on monille muuttolinnuille tärkeä elinympäristö suojaisuutensa ja eteläisen sijaintinsa vuoksi. Vapaaehtoisten työn ansiosta linnuille syntyy entistä parempi levähdyspaikka, jossa ne voivat ruokailla ennen pitkää muuttomatkaansa.

Pienellä alueella rannan tuntumassa voi havaita siellä täällä ulkonäöltään puna-apilaa muistuttavia kukkia. WWF:n leirinvetäjä **Olli Borg** kertoo, että Uddskatanissa kasvaa koko Suomen suurin luonnonvarainen laukkaneilikkapopulaatio. Kyseessä on erittäin uhanalainen

kasvi, jonka kaikki alalajit ovat rauhoitettuja koko maassa.

Kaksi vapaaehtoista kuoputtaa sammalta laukkaneilikan ympäriltä. Pie-neltä tuntuvalla työllä on todellisuudessa suuret

kerrannaisvaikutukset. Luonnossa kaikki vaikuttaa kaikkeen.

”Voimme omin käsin tekemällä vaikuttaa konkreettisesti yksittäisen uhanalaisen lajin populaatioon. Tämä on luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävää, ja samalla monet muutkin perinnebiotooppien lajit hyötyvät. Jos parannamme yhden lajin elinolosuhteita, se vaikuttaa samalla ainakin kymmeneen, ellei sataan muuhun lajiin,” Borg selventää.

Toinen Uddskatanin erikoisuus on aivan rantaviivan tuntumassa kasvava merikaali. Kivikosta kohoava, vihertävä rantakasvi on Borgin mukaan Suomessa erittäin harvinainen. Merikaali on syötävää, ja sen maku muistuttaa tavallista kaalia: sen maistaminen on kuitenkin lajin harvalukuisuuden vuoksi kiellettyä.

Kokki on leirin tärkein henkilö

Päiväkahvian koittaessa leiriläiset kerääntyvät omien tehtäviensä parista puunrungoille rupattelemaan. Juttua riittää niin talkootöistä kuin leirin maittavista tarjoi-luista. Arkihuolet unohtuvat, koska niitä ei ehdi fyysisen työn tuoksinnassa ajatella. Monille talkooleiri on ikään kuin retriitti luonnon helmassa, joka tarjoaa irtioton kiireisestä arjesta. Navakka merituu-rytmittää iloista keskustelua, toiset käyttävät tauon rauhoittumiseen sivummalla.

Talkoolaisten suusta kuulee useamman kerran, että kokki on leirin tärkein henkilö. Ruoka on vapaaehtoisten palkka, ja ruokahuollosta niemenkärjessä vastaa pitkän linjan leirikokki **Maija Kaunismaa**. Leiriläisten kylläisenä pitämiseksi Kaunismaa ahkeroi telttakeittiössä aina varhaisesta aamusta iltamyöhälle saakka. Kahvitaun päättyttyä

alkaa päivän seuraavan aterian valmistaminen.

Pian kasviskeitto jo kiehuu kattiloissa.

Moni leiriläinen kertoo koronapandemian keskellä kaivaneensa erityisen paljon juuri sosiaalisuutta ja toisten ihmisten kohtaamista.

Leiriolosuhteissa luonnon äärellä ihmisiin tutustuu eritavalla kuin arkielämässä. Osa talkoolaisista näyttää olevan keskenään jo vanhoja tuttuja, mutta myös ensikertalaiset otetaan lämpimästi mukaan porukkaan. Leirillä on osallistujia lähes joka ikäluokasta.

”Yhteinen huumori on se, millä näitä töitä jaksaa tehdä”, eräs talkoolainen huudahtaa.

Uddskatanin leiriolosuhteista poikkeuksellisen vaativat tekevät alueella esiintyvät punkit. Leiriläiset kertovat, kuinka jokailtainen punkkisyynti on yhdistänyt aivan uudella tavalla. Ensimmäisenä iltana kaikkien talkoolaisten iholta löytyi kymmeniä punkkeja, yhdeltä ennätyskelliset 78 kappaletta. Aluksi tilanne hirvitti, mutta kolmantena leiripäivänä sille osataan jo nauraa yhdessä.

Ensi kesänä leiritulen ääressä istuvat jälleen uudet talkoolaiset, kun WWF:n leirikaravaani jatkaa kulkuaan. Talkooleirit tarjoavat osallistujille paraatipaikan luonnonsuojelutyöhön, unohtumattomia elämyksiä ja mahdollisuuden solmia elämäntaitoisia ystävyysyhteitä. Rakkaus luontoon saattaa ihmiset yhteen. Ei siis mikään ihme, että osa talkoolaisista ilmoittautuu leireille vuosi toisensa jälkeen. ■

TÄLLÄ PALSTALLA
ASiantuntijamme
Yrittävät vastata
vaikeisiin kysymyksiin
ymmärrettävästi.

Luonnon

SOPIMUKSET KUNTOON

TEKSTI PAULA KALLIO

Maailman valtiot kokoontuvat 11.–15.10.2021

YK:n biodiversiteettikokouksen ensimmäiseen osaan Kiinan Kunmingiin. Ketkä siellä neuvottelevat ja mistä?

Kokouksessa neuvotellaan uusista kansainvälisistä luonnon monimuotoisuustavoitteista vuoteen 2030. Lopputuloksena on toivottavasti uusi YK:n biodiversiteettisopimus eli Pariisin ilmastopimuksen kaltainen sitova sopimus luonnon monimuotoisuudesta. Kokoukseen osallistuvat ne maat, jotka allekirjoittivat edellisen YK:n biodiversiteettisopimuksen vuonna 2010. Lisäksi sitä seuraa tarkkailijan roolissa kansalaisjärjestöjä, erilaisia organisaatioita sekä maita, jotka eivät allekirjoittaneet edellistä sopimusta. Suomi vaikuttaa kokouksessa osana EU:ta.

Miksi sopimus uusitaan, ja miten päätöksenteko etenee?

Uusia monimuotoisuustavoitteita valmistellaan nyt, sillä edelliset oli tehty vuoteen 2020 asti. Koronapandemia siirsi kokousta kahdesti, ja nytkin se pidetään kahdessa osassa. Ensimmäisessä vaiheessa pyritään saamaan uusi sopimus sellaiseen muotoon, että osapuolet voisivat alustavasti ilmaista halunsa sitoutua siihen. Toisessa vaiheessa 25.4.–8.5.2022 päästään toivottavasti allekirjoittamaan lopullinen sopimus.

Miten WWF vaikuttaa neuvotteluihin?

WWF:n kansainvälinen tiimi seuraa kokouksen kaikkia vaiheita tiiviisti. Osallistuin itse keväällä ja alkusyksystä kokouksen valmisteleviin etäneuvotteluihin Suomen valtuuskunnan mukana. On ainutlaatuista, että kansalaisjärjestöjen edustajat pääsevät näihin neuvotteluihin tasavertaisina valtion virkamiesten kanssa. Saamme osallistua Suomen kantojen valmisteluun, ja näkökulmiamme kuunnellaan. Teemme toki poliittista vaikuttamistyötä myös virallisten neuvottelujen ulkopuolella eli keskustelemme ympäristöministeriön, ulkoministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön virkamiesten ja muiden tahojen kanssa.

Millaista sopimusta WWF vaatii?

WWF korostaa, että uudella sopimuksella on kiire ja että sen tulee olla tarpeeksi kattava. Ei riitä, että luonnon köyhtyminen pysäytetään, vaan luonto täytyy myös saada elpymään.

”WWF VAATII, ETTÄ SOPIMUKSESSA SITOUUTAAN
PUOLITTAMAAN KULUTUKSEN JA TUOTANNON JALANJÄLKI
VUOTEEN 2030 MENNESSÄ”, SANOO WWF:N KANSAINVÄLISEN
KEHITYKSEN OHJELMAPÄÄLLIKKÖ ANNE TARVAINEN.

Tämä vaatii ylikulutuksen purkamista sekä muutosta ruuan- tuotantoon eli maatalouden ja kalastuksen järjestelmiin, jotka vievät valtavasti alaa luonnolta. WWF vaatii, että sopimuksessa sitoudutaan puolittamaan kulutuksen ja tuotannon jalanjälki vuoteen 2030 mennessä. Globaali oikeudenmukaisuus on myös iso kysymys: Suomen kaltaisten rikkaiden maiden täytyy tukea kehittyviä maita sopimuksen toimeenpanossa. Koko yhteiskunnan, myös yksityis- ja finanssisektorin, täytyy osallistua sopimuksen toteuttamiseen.

Myös YK:n ilmastokokous siirtyi pandemian vuoksi ja järjestetään marraskuussa Glasgow'ssa. Millainen yhteys ilmastomuutoksella ja luonnon köyhtymisellä on?

Luonnon ja ilmaston kriisit nivoutuvat yhteen niin tiiviisti, että toista ei voi ratkaista ilman toista. Ilmastomuutos kiihdyttää luontokatoa, kun taas elinvoimainen luonto auttaisi ilmastomuutokseen sopeutumisessa ja sen hillinnässä. Siksi molemmissa YK-kokouksissa täytyy edistää luontopohjaisia ratkaisuja. Ne ovat keinoja, jotka vastaavat ilmastokriisiin, elvyttävät luontoa ja tukevat inhimillistä kehitystä. Yksi esimerkki on metsittäminen, sillä metsät ovat sekä hiilinieluja että tärkeitä elinympäristöjä, ja kestävä metsätalous myös luo elinkeinoja. ■

© AKI-PEKKA SINIKOSKI / WWF

TÄLLÄ PALSTALLA
PÄÄSEVÄT ÄÄNEEN
IHMISET, JOTKA
SUOJELEVAT LUONTOA
KENTÄLLÄ.

Meribiologi Jack
Sagumai (oikealla
alhaalla) opastaa
rannikkoyhteisöjä
valtamerten kes-
tävään käyttöön.

Merten puolesta

YHTEISÖN VOIMIN

TEKSTI ROOSA KAJANDER

Meribiologi Jack Sagumain elämäntyö on suojella valtameriä ja sen monimuotoisuutta yhdessä Papua-Uuden-Guinean rannikkoyhteisöjen kanssa. WWF:llä työskentelevä Sagumai uskoo, että merten tilaan voidaan vaikuttaa tiedon ja koulutuksen avulla.

”Kasvoin Papua-Uudessa-Guineassa Tyynen valtameren rannalla. Merestä tuli minulle tärkeä jo lapsena: kävimme paljon uimassa, kalastamassa ja sukeltamassa yhdessä ystäväni kanssa.

Varttuessani ymmärsin, että valtameri on kansaleni välttämätön ravinnon lähde ja kaikkien tarpeidemme perusta. Luotamme meren antimisiin, etenkin kalaan, joka on ruokavaliomme kulmakivi. Suurin osa kotimaani ihmisistä ei enää välitä valtamerestä samalla tavalla kuin heidän esi-isänsä tekivät. Useimmat rannikon asukkaista elivät yksinkertaista elämää, ja ihmisiä oli vähemmän. Väestönkasvu ja ylikulutus vaikuttavat kielteisesti valtameren hyvinvointiin. Jotkut näkevät meren yksinkertaisesti vain ruoan toimittajana ja jätteiden hävittämispaikkana. Tähän on saatava muutos.

Korallikolmion alueella Kaakkois-Aasiassa sijaitseva Papua-Uusi-Guinean merialue on yksi maailman monimuotoisimmista elinympäristöistä, ja alueelta löydetään edelleen uusia, ennennäkemättömiä lajeja. Tällä hetkellä kerään yhdessä kotiseutuni rannikkoyhteisöjen kanssa tietoa haista ja rauskuista, jotka joutuvat kalastuksen sivusaaliiksi. Koulutamme yhteisön jäseniä tunnistamaan hai- ja rauskulajeja, ottamaan valokuvia sekä luomaan tietokantoja. Tämä tiedonkeruu auttoi meitä tunnistamaan jo sukupuut-

toon kuolleeksi luullun *Gogolia filewoodi* -hailajin.

Toivon, että keräämiämme tietoja käytetään hyödyksi haiden ja rauskujen suojelutyössä. Hait ja rauskut ovat maailmanlaajuisesti vaarassa kuolla sukupuuttoon elinympäristöjen köyhtymisen ja liikakalastuksen vuoksi.

Teen luonnonsuojelutyötä, sillä haluan opastaa rannikkoyhteisöjä valtameren kestäväan käyttöön. On tärkeää, että myös rannikkoyhteisöissä elävät ihmiset osaavat kalastaa vastuullisesti ja että he ovat tietoisia merien monimuotoisuuden kohdistuvista uhista ja ihmisen toiminnan vaikutuksista meren ekosysteemiin. Pyrin kertomaan ihmisille, miten meren resurssien kestävä käyttö hyödyttäisi heidän yhteisöjään pitkällä aikavälillä. Tieto kuitenkin kulkee hitaasti syrjäisen maaseudun ihmisille, ja suojele-alueiden riittävä hoito ja valvonta tuottavat haasteita.

Ihmiset puhuvat paremman planeetan jättämisestä lapsillemme, mutta mielestäni meidän on jätettävä planeetallamme lapset, jotka ovat paremmin tietoisia sen tilasta. Toivon tulevaisuudessa näkeväni terveen valtameren täynnä elämää, ja ihmisten elävän sopuisuudessa meren kanssa tuhoamatta sitä. Monilla pienillä teoilla voi vaikuttaa maailman merten hyvinvointiin. Aika valtameriemme pelastamiselle on nyt.” ■

Tuoreita

ONNISTUMISIA

Kiitos tuestasi! Nämä ajankohtaiset onnistumiset eivät olisi mahdollisia ilman tukijoitamme ja pitkäjänteistä luonnonsuojelutyötämme. Löydät lisää onnistumistarinoita osoitteesta wwf.fi/suojelusaavutukset/.

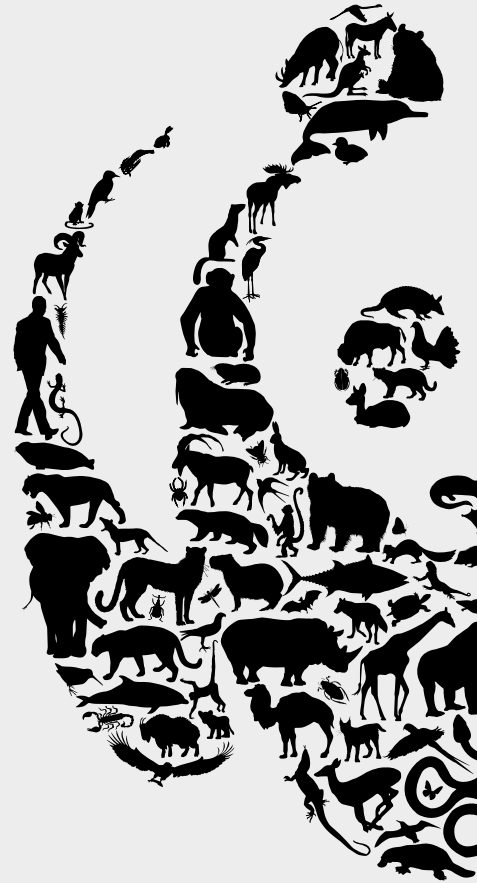
Harvinaisten gasellien kanta tuplaantui Nepalissa

Vaikuttavista sarvistaan tunnetun besoaarigasellin kanta on saatu nousuun Shuklaphantan kansallispuistossa Nepalissa. Laji on määritelty Nepalissa äärimmäisen uhanalaiseksi. Seitsemän vuotta sitten WWF käynnisti Shuklaphantassa suojeleohjelman, jonka tuloksena alueella elää nyt 150 besoaarigasellia. Kanta on muodostunut 42 yksilöstä, jotka tuotiin alueelle kahdesta

eri eläintarhasta sekä besoaarigasellien suojelualueelta Bardiyasta. Shuklaphantassa gasellit elävät aidatulla alueella, joka suojaa vielä haavoittuvaista kantaa pedoilta. Kun kanta on vahvistunut tarpeeksi, tavoitteena on vapauttaa populaatio suurempaan Chitwanin kansallispuistoon, jossa besoaarigasellit voivat kulkea täysin vapaasti.

Jo kadonneeksi luultu apina tallentui videoon

Ptilocolobus bouvieri -apinan luokiteltiin vuonna 2008 Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton IUCN:n listauksessa äärimmäisen uhanalaiseksi ja mahdollisesti luonnosta kokonaan hävinneeksi lajiksi. Kongon tasavallan paikallisyhteisöjen asukkaat ovat kuitenkin tienneet apinan olemassaolosta, ja vuonna 2015 se onnistuttiin valokuvaamaan. Vuoden 2015 jälkeen laji arvioidtiin uudelleen ja luokiteltiin erittäin uhanalaiseksi. Arviot yksilöiden määrästä liikkuvat 1 000:n ja 10 000:n välillä. Tänä vuonna Ntokou-Pikoundan kansallispuistossa liikkuneet WWF:n työntekijät saivat taltioitua apinasta historian ensimmäisen videon, jonka löydät Youtube-kanavaltamme. WWF tukee Kongon tasavallan hallituksen suojelutyötä Ntokou-Pikoundan kansallispuistossa. Työtä tehdään paikallisten alkuperäisyhteisöjen kanssa.

© JAAP VAN DER ARDE / WWF

Yli 700 000 hehtaaria metsää ja 39 000 ihmistä hyötyi kehitysyhteistyöohjelmastamme

Kesäkuussa julkaistu raporttimme kertoo, että WWF sai vuonna 2020 yli 700 000 hehtaaria metsää suojelun ja kestäväen käytön piiriin kehitysyhteistyöohjelmassaan Aasiassa ja Afrikassa. Viimeisten kolmen vuoden aikana metsää on suojeltu ja saatu kestäväen käytön piiriin yhteensä yli kaksi miljoonaa hehtaaria. Olemme myös tukeneet metsässä elävien yhteisöjen kestävien elinkeinojen kehittämistä ja vahvistaneet yhteisöjen metsänhoidon osaamista. Autoimme ihmisiä ottamaan käyttöön ilmastonmuutosta paremmin kestäviä viljelylajeja ja maanviljelytapoja, ja vuoden aikana 39 000 ihmistä on hyötynyt suoraan WWF:n kehitysyhteistyöohjelmasta. WWF Suomi tekee kehitysyhteistyötä ulkoministeriön tuella Himalajalla, Borneolla, Mekongin alueella ja Itä-Afrikassa.

© EMANUELE FENU / WWF-US

Uhanalaisen iberianilveksen kanta kasvanut

Iberianilves on uhanalainen villikissa, joka oli vielä parikymmentä vuotta sitten vaarassa kuolla sukupuuttoon. Espanjan WWF on työskennellyt ilveksen pelastamiseksi jo vuosia, ja nyt lajin tulevaisuus näyttää sinnikkään suojelutyön ansiosta valoisammalta. Uusimman arvion mukaan ilveksiä elää Espanjassa luonnonvaraisena jopa yli 1 100 yksilöä, kun parikymmentä vuotta sitten niitä oli vain 94. Espanjan WWF muistuttaa, että vain harva laji saadaan pelastettua näin kriittisestä tilasta. Merkittävästä suojeluvaitosta huolimatta ilves on edelleen uhattuna. Elinvoimaisen kannan varmistamiseksi ilvesten määrä pitäisi saada kolminkertaistettua vuoteen 2040 mennessä.

© ANTONIO LEBANA

Viisivuotisesta K-Kalapolut-yhteistyöstä lupaavia tuloksia

WWF:n ja K-ryhmän K-Kalapolut-yhteistyö on päättynyt. Viisi vuotta kestäneen yhteistyön aikana avattiin lähes 30 uhanalaisten vaelluskalojen kutuvaelluksen tiellä olutta estettä ja vapautettiin kaloille 100 kilometriä esteetöntä elinympäristöä. Vapaaehtoisten talkoolaisten voimin kaloille rakennettiin 300 kutusoraikkaa eri puolelle Suomea. Kohteilta on saatu lupaavia tuloksia: uhanalainen taimen kutee ja lisääntyy jo kalojen aiemmin saavuttamattomissa olleissa vesissä. ”Jokainen avattu este ja kunnostettu kutu- tai pienpoikasalue on auttanut kalakantoja ja lisännyt tietoisuutta”, WWF:n virtavesiasiantuntija **Manu Vihtonen** sanoo. WWF:n virtavesityö jatkuu edelleen koskien ennallistamisella ja patojen poistoilla.

© ANNIUKKA RAUTOPURO / K-RYHMÄ

Kuinka typpi

PYSÄYTTI HOLLANNIN

Jos haluat saada esimakua tulevaisuudesta, kannattaa katsoa, mitä Hollannissa tapahtuu nyt. Kiitos ympäristönsuojelijoiden, koko maa on ollut viimeiset pari vuotta melkoisessa kaaoksessa. Rakennusyhtiöiden on vaikea saada rakennuslupia; asunto-markkinoille on kehkeytymässä asutuspula eivätkä maanviljelijät tiedä, mikä heidän tulevaisuutensa on.

Kaiken tämän kaaoksen takana on yleinen alkuaine – typpi. Hollannissa typen määrä neliökilometriä kohden on suurempi kuin missään EU:n alueella. Suuri osa tästä kuormasta on peräisin maanviljelystä; peltojen lannoitteista ja kotieläinten ulosteista. Hollanti, vaikka onkin pieni maa, on maailman toiseksi suurin maataloustuotteiden viejä. Tämä tarkoittaa, että pieneen tilaan on pakattu valtava määrä tuotantoeläimiä, lähinnä lehmiiä ja sikoja, ja näiltä maatiloilta leviää ympäristöön valtavia määriä typpeä.

Ongelman mittakaavasta kertonee se, että Hollannissa on 162 luonnonsuojelualuetta ja niistä 118:sta typen määrä ylittää ekologiset raja-arvot. Typpi on kasviraavinne, joten se on jo muuttanut luonnonsuojelualueiden kasvillisuutta. Dyynien, soiden ja nummien kasvisto ei kestä liiallista typpeä, joten luontainen kasvillisuus on monin paikoin väistynyt typpeä rakastavan vehreän kasvillisuuden tieltä. Vesistöissä typpi aiheuttaa levien massakukintoja, jotka ovat Hollannissa pitkäaikainen ongelma.

Muutama vuosi sitten pieni hollantilainen ympäristöjärjestö teki Euroopan unionin tuomioistuimelle kantelun, jonka mukaan Hollanti ei tee riittävästi suojellakseen Natura 2000-verkoston kohteita typpi-saasteelta. Euroopan unionin tuomioistuin oli ympäristöjärjestön kanssa samaa mieltä, ja kun Hollannin korkein hallinto-oikeus seuraavana vuonna vahvisti päätöksen, Hollanti pysähtyi. Yli 18 000 rakennusprojektia ja maatalan laajennusta keskeytettiin saman tien. Hallituksen oli keksittävä paremmat keinot, joilla leikata typpipäästöjä.

Hallitus onkin laskenut moottoriteiden nopeusrajoituksia ja vaatinut rehuihin lisäaineita, jotka vähentävät typpipäästöjä, mutta tämä ei ole riittänyt.

Viime vuonna hallitus budjetoit 350 miljoonaa euroa sikafarmareille, jotka luopuvat vapaaehtoisesti elinkeinostaan, mutta vielä ei tiedetä, kuinka moni on tarttunut tilaisuuteen. On laskettu, että Hollannissa pitäisi olla puolet vähemmän kotieläimiä, jotta tavoitteisiin päästäisiin.

On oikeastaan hyvä asia, että typpiongelma on Hollannin kautta noussut näin konkreettisesti esiin. Se havahduttaa meidät ongelmaan ja saa miettimään ratkaisuja. Sillä ongelma ei ole vain Hollannin, vaan se on iso ja globaali, ja tähän laajempaan ongelmaan ei voi vaikuttaa millään tuomioistuimella.

Esimerkiksi Aasiassa typpilannoitteita käytetään massiivisesti, hehtaaria kohden kaksi kertaa enemmän kuin Euroopassa, ja se näkyy ympäristössä. Kiinan Keltaisessaajoessa on vuosittain valtavia kalojen massakuolemia, kolmanneksessa Kiinan järviä on vuosittain leväkukintoja ja Itä-Kiinan merellä on säännöllisesti laajoja myrkyllisiä levämassoja. ■

JANI KAARO ON TOIMITTAJA JA TIETOKIRJAILIJA, JOKA VUOROTTELEE WWF-LEHDEN KOLUMNISTINA RONJA SALMEN KANSSA.

Resepti

RUOKAVALINNOILLA ON MERKITTÄVÄ VAIKUTUS ILMASTOON JA LUONNON MONIMUOTOISUUTEEN.

LISÄÄ RESEPTJÄ:
wwf.fi/reseptit

Tilaa WWF:n maksuton ruokakurssi sähköpostiisi:
wwf.fi/ruokakurssi

Uni- PERUNAT & Sloppy Joe -KASTIKE

Annoksia: 4

Valmistusaika: 20 min + 1 h

Ainekset

4–6 uuniperunaa

Kastike

1 sipuli

2 valkosipulinkynttä

2 lehtisellerinvartta

1 suippopaprika

250 g kasvipohjaista, käyttövalmista proteiinia, esim. nyhtökauraa, Beanit-murua tai soijarouhetta

2 rkl rypsiöljyä

1 dl ketsuppia

1 prk (390 g) paseerattua tomaattia

2 tl punaviinietikkaa

1 rkl soijakastiketta

1 tl tabasco-kastiketta

1 tl paprikajauhetta

1 tl suolaa

1/2 tl rouhittua mustapippuria myllystä

1. Pese perunat. Pistele niihin reikiä. Paista 225-asteisessa uunissa 20 minuuttia. Laske lämpö 175-asteeseen ja jatka kypsentämistä, kunnes perunat ovat kypsiä, 30–45 minuuttia.
2. Hienonna sipuli ja valkosipuli. Leikkaa sellerinvarret ja paprika pieniksi kuutioiksi. Kuullota varsiselleriä, sipulia ja valkosipulia öljyssä pannulla muutama minuutti. Lisää paprika ja paista muutama minuutti lisää. Sekoita ketsuppi, paseerattu tomaatti, etikka ja soija kasvien joukkoon. Anna porista sekoitellen noin 15 minuuttia, tai kunnes kastike on paksuuntunut.
3. Sekoita joukkoon kasvisproteiini. Mausta Tabascolla, paprikajauheella, suolalla ja pippurilla. Anna kastikkeen hautua miedolla lämmöllä.

Haluatko tehdä osoitteenmuutoksen tai vaihtaa sähköiseen lehteen?

Voit tehdä muutokset helposti osoitteessa wwf.fi/tukijapalvelu/ Yhteystietojen muutos -kohdasta.

Juttuideoita ja palautetta lehdestä voit lähettää osoitteeseen toimitus@wwf.fi

Tukijapalvelu

Puhelin: 040 192 3112, avoimna arkisin klo 9–16
Sähköposti: tukija@wwf.fi
Osoite: WWF Suomi, tukijapalvelu, Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki
wwf.fi/tukijapalvelu
Lahjoitustili: FI41 1572 3000 0111 89
BIC (Swift) NDEAFIHH

Kilautetaan kummille!

Puhelimeen vastasi Marja, joka on ollut sademetsäkummina 12 vuotta.

Mikä sai sinut liittymään sademetsäkummiksi? ”Liityin aikoinaan kummiksi, kun feissari lähestyi minua torilla. Olen aina ollut kiinnostunut luonnosta, ja siksi lähdin mukaan. Sademetsät valikoituvat kohteeksi, koska ne ovat koko maailman kannalta tärkeitä, ja niitä uhkaa monet asiat.”

Mikä on lempipaikkasi luonnossa? ”Järven rannalla, esimerkiksi omalla mökillä. Olen aina tykännyt järvimaisemista – niissä on jotain rauhoittavaa varsinkin, jos ranta sijaitsee kaukana asutuksesta.”

Mikä on mielestäsi parasta syksyssä? ”Ehdottomasti ruska-aika ja puiden väriloisto.”

Jos olisit joku eläin, mikä olisit ja miksi? ”Sanoisin, että kissa. Se on lempieläimeni ja minulla on itselläni kissa kotona.” ■

WWF:n Päivätyökeräys on alkanut

Ihan pimeää, että ihminen tuhoaa monimuotoista luontoa, joka mahdollistaa kaiken elämän planeetallamme. Maapallomme tarvitsee nyt järjen valoa! WWF:n Päivätyökeräys eli taksivärkki on kouluille helppo ja tehokas tapa kerätä varoja luonnon suojelemiseen. Puhkaistaan pimeys yhdessä! Meillä on ratkaisuja rakentaa tulevaisuus, jossa luonto ja ihmiset elävät tasapainossa.

Lue lisää ja ilmoittaudu: wwf.fi/paivatyokerays

© MINNA POIKOLAINEN / WWF

ANITA TOIVOI NORPPA-ARPAJASISTA SÄHKÖPYÖRÄÄ - VOITTIKIN AUTON!

Mäntyharjulainen Anita Björnström on jo useana vuonna osallistunut Norppa-arpajaisiin. Vuosien varrella hän on voittanut yhtä sun toista.

”Ainakin punkkipihdit ja retkeilyvarusteita”, Anita muistelee.

Tällä kertaa Anitan toiveena oli sähköpyörä, mutta viimeisestä arpalapusta löytyikin Volkswagen ID.3 -täyssähköauto!

”Se voittamisen hetki tuli puun takaa ja veti vakavaksi. Vakavaksi meni mieheni Reijokin,

joka ei ensin voittoon uskonut, vaan ihmeteli, kuinka voin pökkana väittää moista.”

Anita ja Reijo ovat jo tehneet ympäristöystävällisiä valintoja arjessaan; heidän talossaan on esimerkiksi useampi aurinkopaneeli.

”Toistaiseksi meillä päin on sähköautoille liian vähän latauspisteitä ajomatkoihimme nähden, mutta kaupunkialueella tällaisesta on kyllä iloa ja hyötyä. On tämä niin hieno!” ■

KURKkaa KAUPPAAN!

WWF-TUOTTEITA
OSTAMALLA TUET
TYÖTÄMME LUONNON
HYVÄKSI.

Loista liikenteessä

WWF-heijastin tuo turvaa syksyn pimeisiin iltoihin. Sydämenmuotoisen heijastimen toista puolta koristaa WWF:n panda-logo ja toista puolta pandanaama. Tue suojelutyötämme ja tilaa omasi:

kauppa.wwf.fi/wwf-heijastin

© EMMI KARHAINEN / WWF

Ilmasto-kummi

USKOO MUUTOKSEEN

TEKSTI JA KUVA MIINA POIKOLAINEN

Meriasiantuntija ja WWF:n Ilmasto-kummi Antti Kangas kaipaa päättäjiltä pikaisia ilmastotoimia. Samaan aikaan kannattaa jo varautua seuraavaan kriisiin.

On tukahduttavan kuuma heinäkuinen päivä Suomenlinnassa. Lämpöennätyksiä on kesän aikana rikottu ympäri Euroopan eikä helteille näy loppua.

”Nautin lämmöstä, mutta onhan tämä huolestuttavaa”, Antti Kangas sanoo.

”Tiedeyhteisö on yksimielinen siitä, että viime aikojen muutokset johtuvat ilmaston lämpenemisestä. Nyt tarvitaan enää poliittisia päätöksiä.”

Hän lyö tiskiinkin dataa: Perämerellä on veden lämpötilaksi mitattu 26 astetta, mikä on korkein lukema 15 vuoteen. Viime vuosina myös myrskyt ovat voimistuneet ja tulvavedet nousevat aiempaa korkeammalle.

Kangas seuraa tilastoja ja tutkimuksia työnsä puolesta, mutta myös perheen arjen valinnat perustuvat tutkituun tietoon ja esimerkiksi hiilijalanjälkilaskuriin.

”Ihmiset tarvitsevat selkeää ja ymmärrettävää tietoa omien valintojensa vaikutuksesta ilmastoon ja ympäristöön. Sen perusteella jokainen voi miettiä, löytyykö säästövaraa esimerkiksi ruuasta, energiankäytöstä tai liikkumisesta.”

Kankaan perheessä syödään nykyään pääsääntöisesti kasvisruokaa ja käytetään ekosähköä. WWF:n tukijoiksi he ryhtyivät vaimon kanssa yhteistuumin muutama vuosi sitten. Ilmastomuutoksesta ja arjen

valinnoista keskustellaan lasten kanssa avoimesti.

”Heidän kanssaan saa todella mielenkiintoisia arvokeskusteluja aikaiseksi, mutta täytyy olla tarkkana, ettei ahdistuta. Toivoa on.”

Suomalaisen metsäluonnon tila kuitenkin järkyttää häntä, ja hän haaveilee oman suojelualueen perustamisesta.

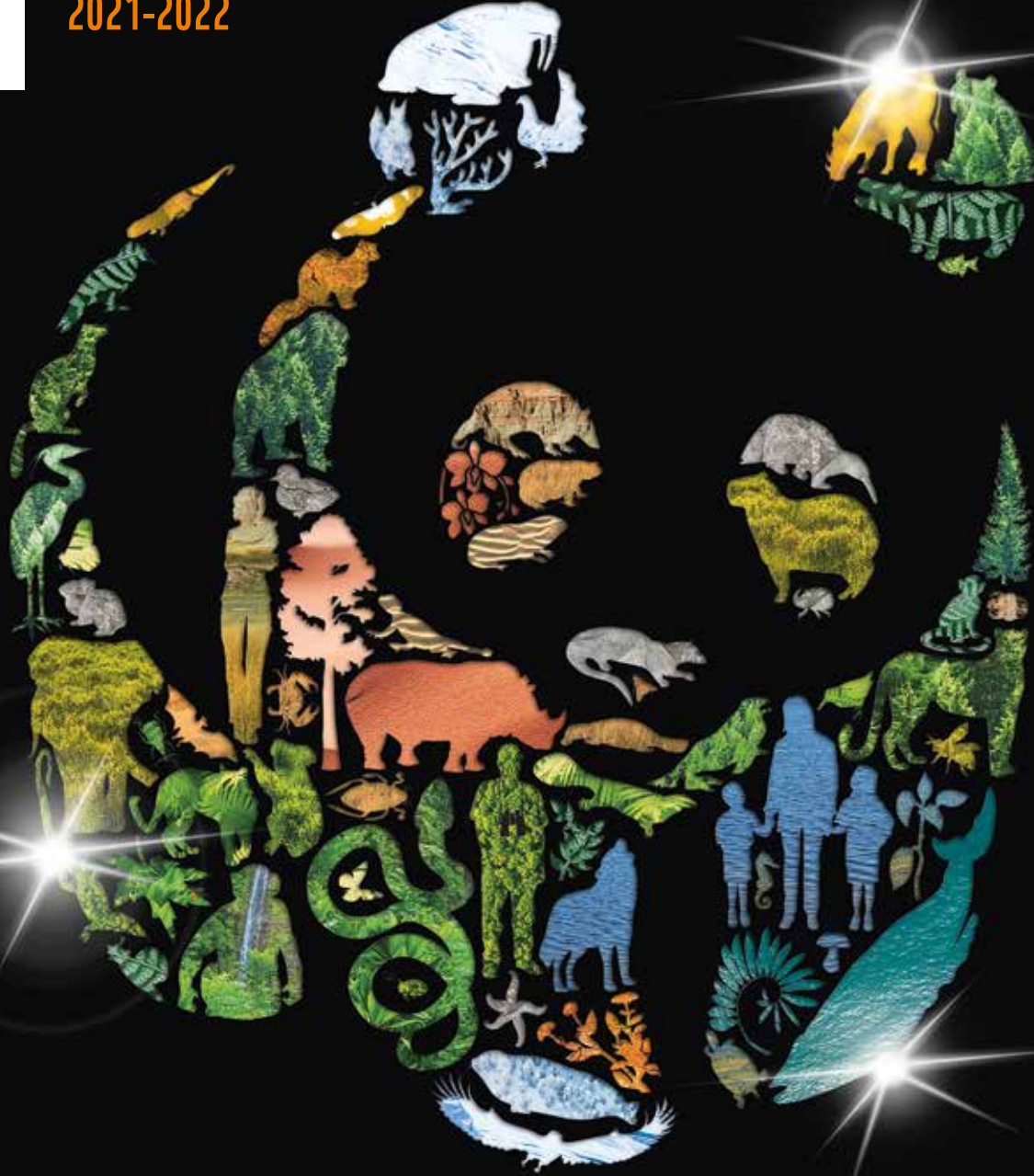
”Olen liikkunut paljon luonnossa ja metsissä, mutta tajusin vasta, että se, mitä olen tottunut pitämään metsänä, onkin talousmetsää. Vanhat metsät lajikirjoineen ovat vähissä. Avohakkuun pitäisi olla ympäristörikos.”

Edellisenä iltana EU on julkistanut ilmastopakettinsa, jonka tavoitteena on vähentää päästöjä vuoteen 2030 mennessä 55 prosenttia vuoden 1990 tasosta. Nyt ei enää keskustella siitä, minkälaisia vaikutuksia ilmastomuutoksella on, vaan siitä, miten sitä hillitään ja miten siihen sopeudutaan. Kangas on lukenut paketin mielenkiinnolla ja on optimistinen sen suhteen, että päästöjä saadaan vähennettyä.

”Ei pidä kuitenkaan unohtaa, että seuraava kriisi odottaa jo nurkan takana. Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen ja ilmastomuutos tulee ratkaista yhtä aikaa. Niinhän sitä sanotaan, että tämä maapallo on meillä vain lainassa lapsiltamme.” ■

WWF:n
Päivätyökeräys
2021-2022

PUHKAISTAAN PIMEYS

Maapallomme tarvitsee järjen valoa

Elämämme perustuu monimuotoiselle luonnolle. Se antaa puhdasta vettä, ilmaa, ravintoa ja kodin miljoonille lajeille, myös meille ihmisille. Siksi on ihan pimeää, että ihminen toiminnallaan tuhoaa metsiä, saastuttaa vesiä, ajaa lajeja sukupuuttoon ja kiihdyttää ilmastonmuutosta. WWF:n Päivätyökeräys eli taksvärkki on kouluille helppo ja tehokas tapa tukea luonnonsuojelutyötä ympäri maailman. Annetaan planeettamme loistaa.

Tee
päivän hyvä työ
– valitse WWF:n
Päivätyökeräys!

wwf.fi/päivätyökeräys